Kiira istui kukkakuvioisella, beigepohjaisella sohvalla ja katseli käsissään olevaa vauvakuvaansa. Alle vuorokauden ikäinen nyytti oli kiedottu harmaaseen villapeitteeseen, joka jätti näkyviin vain nenänpään ja kaistaleen otsaa. Samainen peite oli sittemmin ollut käytössä myös Sandralla. Kuva ei ollut erityisen yksilöivä ja se olisi yhtä hyvin voinut olla kuva Amandasta, vaikka kuvaustekniikka viittasikin perheen nuorimmaisiin. Kiira nosti kehyksen takaisin äidin lapsuuskodin aikaiseen hyllyyn muiden kuvien joukkoon. Susi. Ihmissusi. Kiira asteli peilin ääreen. Puiset kehykset oli maalattu kultaisiksi. Hän irvisti peilikuvalleen. Sitten hän työnsi kielensä ulos ja läähätti kuin Donna kesähelteellä. Ihmisen lähinnä kuulemiseen tarkoitetut korvat eivät oikein elekielen viestimeksi soveltuneet, joten niillä eri tunnetilaa ilmaisevia asentoja ei voinut tehdä. Kiira palasi sohvalle. Donna lakkasi jäystämästä naudannahasta valmistettua puruluuta ja hölkkäsi vesikupille. Pisarat roiskivat joka suuntaan. Kiira katse lukittautui puruluuhun. Hetken mielijohteesta hän poimi sen käsiinsä ja iski siihen hampaansa kuin nälkäisinkin peto. Luu oli jokseenkin mautonta ja kivikovaa. Janonsa sammutettuaan Donna asteli hänen jalkoihinsa ja alkoi tapittaa häntä herkeämättä. Se näytti kysyvän, oliko emännällä nyt varmasti jokainen nappula kupissa. Kiiraa alkoi naurattaa. Hän ojensi luun takaisin Donnalle. ”Olihan minun sitä maistettava”, hän selitti ja silitti koiran silkkistä korvanlehteä. Kaiuttimista virtasi Ean Grimmin Elvenspiritin loppusävelet. Iina pyörähteli hyräillen keittiössä vaaleanpuneinen mekko ympärillään hulmuten. Hän kauhoi kotitekoista rahkaa -vegaanista sellaista- kuuteen jälkiruokakulhoon ja asetti jokaisen päälle koristeeksi hivenen minttua. Euriellen kappale Carry me ehti juuri alkaa, kun Iina napsautti kaiuttimen sammuksiin. ”Vegaanista herkkua, talo tarjoaa!” hän huikkasi terassilta. Saara nykäisi puutarhahanskat käsistään, pyyhkäisi kätensä farkkuihinsa ja asteli terassin luo. ”Saatko sen?” Iina kysyi laskiessaan täyttä tarjotinta kohti Saaran ojennettuja käsiä. ”Saan. Kiitos paljon Iina. Tuotko sen mehukannun jääkaapista?” Puutarhapöydän ympäriltä kuului iloista jutustelua ja astioiden kilinää. ”Pitäisikö meidän järjestää sukujuhlat?” Saara kysyi lusikoidessaan rahkaansa. ”Ei todellakaan!” lapset parahtivat. Markoa alkoi naurattaa ja hän laski juuri kohottamansa mehulasin huuliltaan. Hän ei aikonut purskauttaa mehuja naurun mukana pitkin pöytiä. ”Pitäisi siivota edelliset kaksi viikkoa ennen vieraita”, Iina sanoi. ”Valmistettaisiin tarjoiltavia kuin mikäkin tehdas”, Kiira säesti. ”Ja ne lapset valloittaisivat koko talon kellarista savupiippuun”, Rikhard jatkoi. ”Eli ei kiitos.” Saara ja Marko vilkaisivat toisiaan huvittuneet hymyt huulillaan. ”Jos järjestetään vähän pienemmät juhlat? Isovanhemmat, muutama serkku, täti ja muutamia muita.” ”Minä lähden ratsastusleirille.” ”Minä menen laivalle”, Iina tokaisi. ”Minun on pakko opiskella.” ”Minunkin!” Sandra ilmoitti. Saara rypisti kulmiaan. ”Olette epäkohteliaita”, hän huomautti. ”Sukulaisiin on tärkeää pitää yhteyttä.” ”Olen oikeasti osallistumassa ratsastusleirille”, Kiira puolustautui. Kukaan lapsista ei ollut erityisen sukurakas. Tai oikeastaan juhlatilannerakas. Ei heillä ollut mitään itse henkilöitä vastaan. ”Eikö yksinkertaisesti voida vain pyytää heitä kylään? Iltapäiväkahvit tai jotain”, Rikhard sanoi. Rypyt silottuivat Saaran kasvoilta. ”Kyläily, sukujuhlat, onko niillä paljon eroa?” ”Riippuu suhtautumisesta”, Iina tokaisi. ”Kutsutaan veljeni Erkin perhe”, Marko sanoi väliin. ”Minun on muutenkin tarkoitus mennä telttavaelluksella hänen ja hänen poikansa kanssa. Samalla voidaan suunnitella reittiä ja muuta sellaista. Sopiiko?” ”Minun puolestani”, Saara sanoi ja nosti kulhonsa pinon päälle. ”Rikhard, viitsitkö viedä astiat tiskiin?” Kiira nousi venytellen. ”Isä, käydäänkö maksamassa se leirimaksu?” ”Käy avaamassa kone, niin leikkaan tämän nurmikonkaistaleen loppuun”, Marko vastasi. Hän nykäisi Hurricane-ruohonleikkurin käyntiin. Terävä murina sai hevoset nostamaan turpansa ruohonjuuritasolta ja vilkuilemaan leikkuria epäluuloisesti. Huomattuaan ettei kyseessä ollut ruohonleikkuria kummempi kapistus Kinormo heilautti

päätään ja jatkoi ateriointia, ponien seuratessa esimerkkiä. Jos johtaja mielsi örisevän härvelin turvalliseksi, saattaisivat nekin keskittyä olennaiseen. Kiira nosti kädet niskansa taakse ja odotti, että joku alkunäytön kolmenkymmenen minuutin välein vaihtuvista taustakuvista ilmaantuisi ruudulle. Hänen ei tarvinnut odottaa kauan, josta kiitos kuului vastikään uusitulle keskusyksikölle. Kiira etsi netistä Kiviharjun tallien kotisivun ja klikkasi valikosta itsensä leirit-palstalle. Hän nouti keittiöstä Xarin hänelle antaman leirikirjeen ja naputteli siinä olevan pitkän merkkisarjan koodikenttään. 200612KIVIL3BR2. Hänen eteensä avautui sivu leirin tiedoista, sisältäen mm. hänen henkilötietonsa, Kinormon tiedot, leirin ajankohdan, leiripaikan ja alustavan listan päivien ohjelmasta. Hänen silmänsä pysähtyivät Kinormon valheelliseen syntymävuoteen. Kinormo on syntynyt 1970-luvulla. Kiira hymyili itsekseen. Sitä olisi pidetty typeränä vitsinä. Hän lukaisi sivun kertaalleen lävitse ja napsautti maksutavat-painiketta. Seuraavista siirroista huolehtisi isä. Olikohan hän saanut nurmikon jo leikattua? Vastaukseksi ulko-ovi kävi ja Marko asteli Donna perässään olohuoneeseen. ”Näytähän." Hän istuutui ruudun ääreen. Näppäimistö rapisi ja hiiri naksahti pari kertaa. ”Kas näin. Kuitin pitäisi tulla meille viestillä. Saitko?” Molempien viestiäänet soivat päällekkäin. ”Ilmeisesti”, Kiira vastasi virnistäen. ”Tunnetko ketään, joka tulee tälle leirille?” Kiira nyökkäsi. ”Tuulia Kiviharjulta.” Isä hymyili. ”Sehän on kiva. Miten kuljetus?” ”Xar sekä vie että tuo. Leiripaikalle on täältä muistaakseni joku parikymmentä kilometriä.” "Mihin suuntaan?" "Itään, Oksjärvelle." Marko sammutti tietokoneen. Kiiran katse hakeutui hyllyllä olevaan vauvakuvaan. Isä huomasi hänen katseensa. ”Ajattelet, millainen susi olet.” Markon ääni oli varovainen. Kiira ei osannut sanoa mitään, nyökkäsi vain vaisusti. Marko kietoi kätensä hänen ympärilleen. ”Me olemme perhe, Kiira. Vaikka olisit susi tai lumitiikeri.” Kiira nauroi hiljaa isän ruoholta tuoksuvaan paitaan. ”Mitään muuta en toivokaan.” Seuraavana päivänä Miina ja Kristiina tulivat yllätysvisiitille Kiiran luokse. Hän oli äskettäin saanut karsinat siistittyä ja loikoili parhaat päivänsä nähneessä aurinkotuolissa. Nähdessään kaksikon tulevan hän nousi ja asteli vastaan. Tervehdyshalauksen jälkeen he siirtyivät laidunaidan tuntumaan. ”Oletko käynyt jo ulkomailla?” Kiira uteli Kristiinalta. ”En vielä, mutta tänä viikonloppuna lähdetään Kreetalle”, Kristiina vastasi. Hän hyväili Kilun poskea. ”Ja kun hän sanoo ’lähdetään’, hän tarkoittaa myös minua!” Miina ilakoi. ”Perheemme päättivät lähteä samaan aikaan lomalle.” ”Eikä, kuinka kivaa! Lomakuvia sitten tulemaan." Kiira hymyili. ”Ilman muuta. Onko sulla suunnitelmia?” ”Lähden kolmeksi päiväksi hevosleirille Oksjärven läheisyyteen. Ei enempää suunnitelmia tällä erää.” Arvatkaa mitä, olen puoliksi susi, Kiira olisi voinut sanoa. Hän jätti sen tekemättä. Hän oli jo päättänyt viedä salaisuutensa hautaan, mikäli se vain olisi mahdollista. Heidän siinä notkuessa laitumen rajoilla ja jutellessa niitä näitä, nousi Donna äkkiä seisomaan tallirakennuksen nurkalta ja päästi haukahdusten sarjan. ”Susi!” Kristiina älähti. Kiira pyörähti ympäri. Sitten hän naurahti, omalle säikähdykselleen. ”Se on Horja.” Koirasusi tuli häntä vispaten heidän luokseen. Donna innostui lajitoverista ja kiiruhti loikkimaan sen ympärillä. Se olisi varmasti rutistanut sitä, jos olisi osannut. ”Näytti aivan sudelta”, Kristiina sanoi helliessään jaloissaan kierivää otusta. ”Mistä tunnet sen?” Miina kysyi. ”Se on tallikoira Kiviharjulla. Tainnut karata. Lähden viemään sitä takasin.” Syön heiniä, jos Horja lähti seikkailulle omasta aloitteestaan, Kiira ajatteli. Hän muisti kyllä, mitä Xar oli ei-niin-hyvin-onnistuneiden rantajuhlien jälkeen Kinormosta sanonut. He vaihtoivat vielä muutaman sanan keskenään ennen kuin Miina ja Kristiina jatkoivat polkupyörälenkkiään. Kiira lähti koirat vanavedessään asuintaloon ja poimi Donnan vaaleanpunaisen flexitaluttimen eteisen naulakosta. ”Oh, sinulla ei olekaan pantaa”, Kiira sanoi painettuaan sormensa Horjan turkin sekaan. ”Mikä tuo on?” Kysyjä oli juuri portaita laskeutuva Rikhard. ”Kiviharjun koira.” ”Mä kun luulin, että toit susikaverin”, Rikhard virnuili. ”Jonain päivänä tuonkin”, Kiira vastasi hymyten.

”Anna Donnan panta.” ”Miksi et käytä sen vanhaa pantaa?” ”Tosiaan. Hyvä ajatus.” Kiira kaiveli Donnan tarvikekoria, kunnes löysi nuhjaantuneen, ruudullisen pannan. Hän pujotti sen Horjan kaulalle ja kiristi aavistuksen, naksauttaen sitten taluttimen kiinni metallirinkulaan. ”Noin. Vaaleanpunainen pukee sinua.” Jo kävelymatkan alkuvaiheessa Kiira huomasi, että oli yksi ja sama, käyttikö hän Horjalla hihnaa vai ei. Koira jolkotti tyynesti hänen vierellään, nuuhki silloin tällöin maata eikä luonut silmäystäkään tien pientareella parveileviin harakoihin tai muihinkaan elollisiin olentoihin. Se ei tainnut kavahtaa mitään. Kiira ihaili Horjan rautaisia hermoja. Xar oli ilmeisesti kouluttanut sen ja osannut tehdä työnsä hyvin. Donnakaan ei ollut remmirähjä eikä ongelmatapaus, mutta sen vapaana pitäminen oli säntäilyn ja uteliaan sosiaalisuuden vuoksi vaikeaa -ja vaarallistakin. Xar seisoi laitumen vierellä ja heilautti kättään nähdessään heidän lähestyvän. ”Hei, tummanruunikko”, Kiira tervehti. Hän hymähti sanoilleen. Kauempana laidunsi jälleen Xarkaroksen samanvärinen kaksoisolento. ”Hm?” Xar näytti hämmentyneeltä. Kiira osoitti hevosta. ”Hiuksesi voisivat mennä tummanruunikosta.” Xar vilkaisi eläintä ja virnisti sitten. ”Olet oikeassa. Mutta katsohan, Horja löysi sinut.” ”Jotakin tällaista kävi mielessäni. Eikö ollut vaarallista laittaa se yksin liikkeelle?” ”Jos olisin epäröinyt, en olisi tehnyt näin. Horja osaa vältellä vaaroja.” Puhuessaan Xar asteli koiran luo ja kumartui avaamaan pannan. ”Hihna oli turha. Pidin sen kuitenkin varalta.” Xarkaros nyökkäsi. ”Varovaisuus on hyväksi terveydelle.” Sanoo hän, joka antoi sudennäköisen koiran juoksennella irrallaan pitkin kyliä, Kiira ajatteli hymyillen. ”Miksi annoit Horjan löytää minut?” Xar hymyili salaperäisesti. ”Ajattelin vain kysyä, haluaisitko tavata perheesi.” Kiira henkäisi. ”Sudet? Voi, kyllä!” Saman tien hän epäröi. Halusiko hän? Epävarmuus kaikkosi yhtä nopeasti kuin oli ilmestynytkin. Mikä kysymys! Tietysti hän tahtoi. ”Seuraa minua.” Xar lähti harppomaan kohti tallia. Hän kulki kentän vierestä suunnaten askeleensa kohti toimistotilojaan. Kentällä tuntia vetävä Elina nosti kättään tervehtiäkseen Kiiraa. Kiira vilkutti hänelle. Tieto Elinan paluusta oli rikkonut Tuulian sydämen, Kiira ajatteli huvittuneena. Omistajan palattua kuvioihin oli punatukkainen Nafaso jättänyt pestin. No, ei Tuulia oikeasti potenut sydänsuruja. Hän oli vain heittäytynyt dramaattisesti lepohuoneen sohvalle ja iskenyt hampaansa valkosuklaaseen. Kerrankin hänellä oli ollut loistava tekosyy herkutella. ”Tätä tietä”, Xar sanoi. Hän johdatti Kiiran natiseviin rappusiin ja avasi lähes tyhjän huoneen oven. Siellä oli vanha kirjoituspöytä, jakkara ja hopeakehyksinen suuri kokovartalopeili. Kiira kohotti kysyvänä kulmaansa. Sekunnin murto-osan ajan hän tunsi pelkoa astua huoneeseen Xarin edellä. Sitten hän jo solvasi itseään. Xar ei ollut satujen antagonisti, joka lukitsisi jonkun vinttikammariin. Ajatus ei ollut ollut hänen. Se sopi varovaisen suden mielenliikehdintään. ”Miten näen sudet täällä? Valokuvastako?” Xar hymyili. ”Ei. Näet kyllä ihan kasvotusten.” ”Missä? Miten?” ”Peilissä.” Kiira asteli peilin eteen. Hän katsoi intensiivisesti kuvajaistaan ja sen takana heijastuvaa huonetta. ”Vain erittäin vilkkaalla mielikuvituksella saisi tuohon väännettyä susia.” Xar nauroi ystävällisesti. ”Peilipinnan takana.” ”Anteeksi?” ”Kokeile pois.” Kiira vilkaisi epäröiden Xaria, näki rohkaisevan tuikkeen tämän silmissä ja palautti katseensa peiliin. Hän ojensi kätensä ja huokaisi ihailevasti, kun hänen kätensä painui kiiltävän pinnan toiselle puolelle. Siellä ei tuntunut miltään. Hitaasti, sentti sentiltä hän liikkui peilipinnan läpi. Kun hänen kasvonsa painuivat siitä sisään, valkoinen, äänetön räjähdys riuhtaisi hänet otteeseensa, eikä Kiira enää tiennyt, missä oli taivas ja missä maa. Koko hänen kehoaan kihelmöi. Kuin hän olisi pudonnut jättimäiseen muurahaispesään. Ajatus ei ollut viehättävä.